

Vår trygdepolitikk ligger fast

NRKs «Her og Nå» hadde fredag 12. januar et innslag om trygdefinansiert tannpleie. I innslaget ble det framsatt utsagn som kunne oppfattes som om NTF går inn for full trygdefinansiering av tannhelsetjenester. Den observante lytter kunne dermed få inntrykk av at foreningens holdning er endret. Det er den ikke. Det var redaksjonens presentasjon som var unøyaktig.

Vi registrerer at mange politikere går inn for mer offentlig støtte til tannpleie. Det gjør vi i NTF også. Men en del av forslagene som fra tid til annen presenteres fra politisk hold, virker for lite gjennomtenkt sett fra vårt ståsted. Dessuten lider de ofte av mangel på grunnleggende forståelse av dagens tannhelsetjeneste og hvordan den faktisk fungerer i samfunnet. Historisk sett ble det gjort et viktig valg like etter første verdenskrig, da det ble besluttet å prioritere offentlig støtte til tannhelsetjenester for barn og unge framfor en mer generell støtteordning for hele befolkningen. Skoletannpleien og senere Folketannrøkta ble utbygd videre til det vi i dag kjenner som Den offentlige tannhelsetjenesten. Strategien må kunne sies å ha vært meget vellykket, for tannhelsen i den norske befolkningen står på ingen måte tilbake for land vi normalt sammenlikner oss med. Etter hvert er det etablert støtteordninger gjennom folketrygden også, om enn av forholdsvis beskjedent omfang. I 2004 var fordelingen ca 1,3 mrd til tjenesteapparatet og 0,7 mrd gjennom trygden, av det ca 350 mill til kjeveortopedisk behandling. Tallene er fra NOU 2005: 11 om det offentlige engasjement på tannhelsefeltet.

Det er bred enighet om at de største utfordringene i dag er den geografiske

fordelingen av tannhelsepersonell, først og fremst tannleger, og den sosiale fordelingen av de offentlige midlene. Det er med andre ord behov både for forbedring av trygdeordningene og styrking av Den offentlige tannhelsetjeneste. På fjorårets representantskapsmøte ble det reist spørsmål om hvorvidt dagens finansieringsordninger virker rettferdig, og en bedre sosial fordeling av de offentlige godene må nødvendigvis bli en viktig del av debatten omkring den kommende stortingsmeldingen. I 2006 ble det bevilget midler til behandling for personer som er under rehabilitering etter rusbruk. Pengene ble fordelt fylkesvis etter antatt behov, de ble ikke øremerket, og det er derfor vanskelig å vite eksakt hvor mye som har gått med i hvert fylke. Det blir uansett spennende å få ta del i de erfaringer som er gjort rundt omkring i landet

Dersom flere skal få liknende ordninger, er det fullt mulig å fordele midlene etter tilsvarende kriterier gjennom tjenesteapparatet. Det kan gi mulighet for en mer «rettferdig» fordeling av offentlige midler. Over trygden gis det betydelige midler til erstatning for tenner som går tapt etter periodontitt hos f.eks. 75 åringer. Samtidig vil en 25 åring som har tapt mange tenner på grunn av karies fordi han ikke har hatt mulighet til å få nødvendig behandling som følge av manglende tannhelsetilbud, ikke få en eneste krone i offentlig støtte. Tannlegeforeningens forslag til løsninger er ikke til hinder for en mer rettferdig fordeling av offentlige midler, men betinger mulighet for en samordning av privat og offentlig tannhelsetjeneste.

Dagens trygdeordninger er under bearbeiding, og det er grunn til å anta

at flere med spesielle diagnoser og sykdomstilstander kan få rettigheter etter lov om folketrygd. Da får vi et offentlig engasjement som har flere bein å stå på. Det gir et annet fundament for tannhelsetjenesten enn for den øvrige helsetjenesten, noe vi faktisk har lang og god erfaring med. Det er ikke noe galt i å tenke annerledes, og det er viktig å ta vare på tannhelsetjenestens særegenhet. Politikerne må på sin side være klar over at tilbud og etterspørsel balanserer i et slags tannhelsemarked.

Det er mange erfaringer å høste fra trygdefinansiert tannpleie hos broderfolket i øst. Der har man bare de siste 30 årene hatt mange ordninger som har kommet og gått. Skulle vi få en generell trygdefinansiering av tannhelsetjenester, går jeg ut fra at betydelige avgrensninger og egenandeler vil ligge i bunnen også hos oss. Jeg har så langt ikke hørt at noen vil gi offentlig støtte til tannbleking eller annen form for kosmetisk behandling. Det smaker derfor av opportuniste når for eksempel Venstre går inn for full trygdefinansiering. Til det er det for mange «om og men» som må tas hensyn til. Næringen som sådan burde egentlig applaudere en full trygdefinansieringsordning, og det er mange som med undring spør hvorfor i all verden ikke Tannlegeforeningen går inn for dette. Til det vil jeg svare at dagens ordning med de endringer som her er nevnt, vil fungere godt. Et slikt system vil i tillegg kunne forbedres gradvis uten de store følger for tilbud og etterspørsel.

Grimmestøl